

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 19569
Tarih : 28.08.2026

Özgül SAKİ
İstanbul Milletvekili

48271

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın **VEDAT İŞIKHAN** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

ÖZGÜL SAKİ
İstanbul Milletvekili

Türkiye, dünya fındık üretiminde başlıca ülkelerden biri olup Ordu ve Giresun, üretimin yoğunlaştığı illerin başında gelmektedir. Her hasat döneminde başta Güneydoğu Anadolu illerinden olmak üzere çok sayıda mevsimlik tarım işçisi bölgeye gelmekte; fındık üretiminin sürekliliği büyük ölçüde bu işçilerin emeğine dayanmaktadır.

Toprak Mahsulleri Ofisi, 2026-2027 sezonunda yüzde 50 sağlam iç fındık esasına göre kabuklu fındık alım fiyatını Giresun kalite için kilogram başına 255 TL, Levant kalite için 250 TL olarak açıklamıştır. Aynı hasat döneminde mevsimlik tarım işçileri için Ordu'da tavsiye edilen günlük net yevmiye, yemek işçiye ait olmak üzere 1.750 TL iken; Giresun'da günlük ücret yemek işverene ait olduğunda 1.101 TL, yemek işçiye ait olduğunda 1.280 TL olarak belirlenmiştir. Komşu iki il arasındaki bu belirgin fark, tarım işçileri bakımından öngörülebilir, denetlenebilir ve insan onuruna yaraşır bir ücret standardının bulunup bulunmadığı sorusunu gündeme getirmektedir.

Mevsimlik tarım işçilerinin geliri yalnızca fiilen çalışılan günler üzerinden oluşmakta; ulaşım, barınma ve beslenme giderleri ile yağış, aşırı sıcaklık veya hastalık nedeniyle çalışılmayan günlerin maliyeti çoğunlukla işçilere yüklenmektedir. Kayıt dışı çalışma, tarım araçlarının denetimi, sosyal güvenlik kapsamının darlığı, iş kazalarının görünmezliği ve çocukların eğitimden kopması da hasat dönemlerinde yeniden ortaya çıkan yapısal sorunlardır. Geçici yerleşim alanlarında temiz su, elektrik, tuvalet, duş, atık yönetimi ve sağlık hizmetlerine erişimdeki eksiklikler; ani sağanak, sel ve aşırı sıcaklık gibi iklim kaynaklı risklerle daha da ağırlaşmaktadır.

2024/5 sayılı Mevsimlik Tarım İşçileri konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Mevsimlik Tarım İşçiliği İzleme ve Değerlendirme Kurulu oluşturulmuş; 2024-2028 Eylem Planı ve Mevsimlik Tarım İşçileri Bilgi Sistemi (e-METİP) kapsamında kayıt, izleme, barınma, sağlık, eğitim, ulaşım ve çocuk işçiliğiyle mücadele alanlarında tedbirler öngörülmüştür. Buna rağmen söz konusu politika ve araçların Ordu ve Giresun'daki güncel kapsamı ile işçilerin çalışma ve yaşam koşullarına somut etkisi kamuoyuna açık verilerle ortaya konulmuş değildir.

Bu çerçevede;

1. 2026 fındık hasat sezonunda Ordu ve Giresun'da çalışan mevsimlik tarım işçileri ile onlarla birlikte gelen aile bireylerinin e-METİP'e kayıtlı sayısı kaçtır? Bu sayıların son beş yıl itibarıyla il, yaş ve cinsiyete göre dağılımı nedir; kayıt dışı çalışanların tespiti amacıyla hangi saha çalışmaları yürütülmüştür?
2. Ordu ve Giresun'da ilan edilen günlük yevmiyeler arasındaki farkın nedenleri Bakanlığınızca incelenmiş midir? Ücret belirlenirken yol, barınma, beslenme ve çalışılmayan günlerden doğan gelir kayıplarını hesaba katan, tarım aracısı kesintilerini sınırlandıran ve insan onuruna yaraşır yaşamı esas alan ülke çapında bağlayıcı bir asgari ücret standardı oluşturulması planlanmakta mıdır?
3. 2026 sezonunda Ordu ve Giresun'da ücret, çalışma süresi, çocuk işçiliği, belgesiz tarım aracılığı ve kayıt dışı istihdam yönünden kaç işveren, bahçe ve tarım aracısı denetlenmiştir? Kaç aykırılık tespit edilmiş, hangi idari yaptırımlar uygulanmış ve kaç işçinin sosyal güvenlik kaydı sağlanmıştır?
4. Ordu ve Giresun'da 2026 sezonu için oluşturulan geçici konaklama alanlarının sayısı, yeri ve toplam kapasitesi nedir? Bu alanların temiz su, elektrik, tuvalet, duş, kanalizasyon veya atık yönetimi, yangın ve sel güvenliği bakımından kaç denetlenmiş; tespit edilen eksiklikler için hangi kurumlara ne kadar ödenek aktarılmıştır?
5. Son beş yılda Ordu ve Giresun'da fındık hasadı, işçilerin bölgeye taşınması ve konaklama alanlarında meydana gelen iş kazaları ile trafik kazalarında kaç mevsimlik tarım işçisi yaşamını yitirmiş veya yaralanmıştır? Aşırı sıcaklık, ani yağış, sel ve pestisit maruziyetine karşı bağlayıcı risk değerlendirmesi, erken uyarı, çalışmaya ara verme ve koruyucu ekipman tedbirleri uygulanmakta mıdır?
6. 2026 sezonunda Ordu ve Giresun'daki geçici yerleşimlerde mobil sağlık hizmeti veya sağlık taraması ulaştırılan işçi sayısı ile eğitime erişimi sağlanan ve çocuk işçiliğinden çekilen çocuk sayısı kaçtır? Sağlık, eğitim ve güvenli ulaşım hizmetlerinin kesintisiz sunulması için ilgili bakanlıklar, valilikler ve yerel yönetimler arasında hangi somut görev ve bütçe paylaşımı yapılmıştır?
7. 2024-2028 Mevsimlik Tarım İşçiliği Eylem Planı kapsamında Ordu ve Giresun için 2024, 2025 ve 2026 yıllarında belirlenen hedefler, ayrılan ve harcanan ödenekler ile gerçekleşme oranları nedir? Planın ücret güvencesi, zorunlu sosyal güvenlik, sürekli denetim ve kalıcı barınma altyapısını kapsayacak biçimde güçlendirilmesine yönelik bir takvim bulunmakta mıdır?